

มหาวิทยาลัยแม่โจ้

มคอ. 3 รายละเอียดรายวิชา

คณะ วิทยาศาสตร์
สาขาวิชา เคมี
วิทยาเขต เชียงใหม่
ภาคการศึกษา/ปีการศึกษา 1/2565

หมวดที่ 1 : ข้อมูลทั่วไป

1. ชื่อวิชา	ปฏิบัติการเคมีวิเคราะห์ 1		
2. รหัสวิชา	คม 212		
3. จำนวนหน่วยกิต	1(0-3-1)		
4. หลักสูตร	วิทยาศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชาเคมี		
5. ประเภทหลักสูตร	☒ วิชาเฉพาะ กลุ่มวิชา ☐ แกน ☒ เอกบังคับ ☐ เอกเลือก ☐ วิชาเลือกเสรี		
6. วิชาบังคับก่อน	คม103 หลักเคมี 2 และ คม104 ปฏิบัติการหลักเคมี 2		
7. ผู้สอน	1. ผศ.ดร.ศิริรัตน์ ไพศาลสุทธิชล (ผู้สอนและผู้ประสานงานรายวิชา)		
8. วันที่การแก้ไข มคอ.3	23 มิถุนายน 2564		
9. จำนวนชั่วโมงที่ใช้ต่อภาคการศึกษา			
ภาคทฤษฎี 0 ชั่วโมง	ภาคปฏิบัติ 45 ชั่วโมง	การศึกษาด้วยตัวเอง 15 ชั่วโมง	ทัศนศึกษา/ฝึกงาน 0 ชั่วโมง

หมวดที่ 2: คำอธิบายรายวิชา

(ภาษาไทย)

ปฏิบัติการเคมีวิเคราะห์เชิงปริมาณ การวิเคราะห์เชิงน้ำหนัก และการวิเคราะห์เชิงปริมาตร การไทเทรตกรด-เบส การไทเทรตแบบตกตะกอน การไทเทรตแบบเกิดสารประกอบเชิงซ้อน การไทเทรตแบบปฏิกิริยารีดอกซ์ การแยกสารด้วยเทคนิคการสกัดด้วยตัวทำละลาย รวมทั้งการแยกด้วยเทคนิคโครมาโทกราฟี เช่น โครมาโทกราฟีแบบกระดาษแบบผิวบางและแบบคอลัมน์

(English)

Practical laboratories for quantitative analysis; gravimetric and volumetric analyses, acid-base titration, precipitation titration, complexometric titration and redox titration. Separation procedures for solvent extraction and some fundamental chromatographic techniques; paper chromatography, thin layer chromatography and column chromatography.

หมวดที่ 3: การปรับปรุงรายวิชาตามข้อเสนอแนะจาก มคอ.5

ข้อเสนอแนะ	การปรับปรุง
-	-

หมวดที่ 4: ข้อตกลงร่วมกันระหว่างผู้สอนและผู้เรียน

4.1) นักศึกษาต้องรับผิดชอบเข้าเรียนทุกครั้ง หากมีความจำเป็นต้องขาดเรียนให้แจ้งอาจารย์ผู้สอนทราบล่วงหน้า หรือหากขาดเรียนอันเนื่องมาจากการเจ็บป่วยให้นำใบรับรองแพทย์มาแสดง มิฉะนั้นจะถูกหักคะแนนจากคะแนนรวมร้อยละ 10 ต่อครั้ง

4.2) นักศึกษาต้องรับผิดชอบส่งงานตรงตามกำหนดเวลา หากส่งงานล่าช้าจะถูกหักคะแนนจากคะแนนรวมร้อยละ 10 ต่อครั้ง

4.3) นักศึกษาต้องไม่คัดลอกหรือทำซ้ำความคิดงานของผู้อื่นทั้งทางตรงและทางอ้อม มิฉะนั้นจะไม่ได้รับการประเมินในผลงานนั้นๆ และส่งผลให้การประเมินในผลงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกันเป็นโมฆะด้วย

4.4) นักศึกษาต้องรักษามารยาทและประพฤติตนให้เหมาะสมตามขนบธรรมเนียมประเพณีไทย มิฉะนั้นจะถูกหักคะแนนรวมร้อยละ 10 ต่อครั้ง

หมวดที่ 5: ความสอดคล้องกับผลการเรียนรู้ระดับหลักสูตร (PLO)

1. ผลการเรียนรู้เฉพาะทาง (Specific PLO)

PLO#	รายละเอียด PLO
PLO5	มีความรู้ความสามารถทางเคมีทั้งในเชิงทฤษฎีและปฏิบัติ

2. ผลการเรียนรู้ทั่วไป (Generic PLO)

PLO#	รายละเอียด PLO
PLO2	มีความรู้พื้นฐานทางวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ที่จะนำมาอธิบายหลักการและทฤษฎีในศาสตร์เฉพาะ

3. การพัฒนาทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต (Life-long Learning)

L#	รายละเอียด
L1	สามารถนำองค์ความรู้ไปอธิบายและปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้ สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้
L2	
L3	

หมวดที่ 6: ความเชื่อมโยงผลการเรียนรู้ระดับหลักสูตร (PLO) สู่ระดับรายวิชา (CLO)

PLO#	CLO#	รายละเอียด CLO	บท#
2	1	สามารถอธิบายถึงหลักการของเทคนิคทางเคมีวิเคราะห์ขั้นพื้นฐาน	1-12
2	2	มีความรู้ และเข้าใจในการอธิบายทฤษฎี การคำนวณ และหลักการพื้นฐานเกี่ยวกับการแยกการวิเคราะห์โดยน้ำหนัก การวิเคราะห์โดยปริมาตร	1-12
5	3	สามารถใช้เทคนิคการวิเคราะห์ทางเคมีโดยการแยกขั้นพื้นฐาน และสามารถนำความรู้ไปเชื่อมโยงและบูรณาการกับสาขาวิชาอื่น	1-12
5	4	สามารถปฏิบัติการวิเคราะห์ทางเคมีวิเคราะห์ เช่นการไทเทรต การเผา และการแยกโดยโครมาโทกราฟีขั้นพื้นฐาน	1-12

หมวดที่ 7: แผนการสอนและการประเมินผล

1. แผนการสอน

ลำดับ	บท	บท/หัวข้อ/เรื่อง	จำนวน ชั่วโมง	ผู้สอน
1	1	แนะนำบทเรียน แบ่งกลุ่ม	3	ผศ.ดร.ศิริรัตน์ ไพศาลสุทธิชล
2	2	ความปลอดภัยในห้องปฏิบัติการ	3	ผศ.ดร.ศิริรัตน์ ไพศาลสุทธิชล
3	3	การวิเคราะห์โดยการชั่งน้ำหนักเพื่อหาปริมาณอะลูมิเนียมโดยการเผาตะกอน	3	ผศ.ดร.ศิริรัตน์ ไพศาลสุทธิชล
4	4	การเตรียมสารละลายมาตรฐานโซเดียมไฮดรอกไซด์ และการหาความเข้มข้นของสารละลายกรดไฮโดรคลอริกและกรดอะซิติก	3	ผศ.ดร.ศิริรัตน์ ไพศาลสุทธิชล
5	5	ค่าคงที่ผลคูณการละลายของแคลเซียมซัลเฟต	3	ผศ.ดร.ศิริรัตน์ ไพศาลสุทธิชล
6	6	การหาความกระด้างของน้ำธรรมชาติ	3	ผศ.ดร.ศิริรัตน์ ไพศาลสุทธิชล
7	7	การหาปริมาณกรดแอสคอร์บิกในวิตามินซีตัวอย่าง	3	ผศ.ดร.ศิริรัตน์ ไพศาลสุทธิชล
8	8	การสกัดสารเบนโซอิก	3	ผศ.ดร.ศิริรัตน์ ไพศาลสุทธิชล
9	9	การแยกสังกะสีและแคดเมียมโดยใช้เทคนิคไอออนเอกเซนจ์โครมาโทกราฟีแบบคอลัมน์	3	ผศ.ดร.ศิริรัตน์ ไพศาลสุทธิชล
10	10	การแยกชนิดกรดอะมิโนโดยโครมาโทกราฟีกระดาษ	3	ผศ.ดร.ศิริรัตน์ ไพศาลสุทธิชล
11	11	การวิเคราะห์ยาเม็ดเอพิตีโดยโครมาโทกราฟีชั้นบาง	3	ผศ.ดร.ศิริรัตน์ ไพศาลสุทธิชล
12	12	การหาปริมาณคลอไรด์โดยวิธีมอร์ห์ ฟาจันส์ และโวลฮาร์ด	3	ผศ.ดร.ศิริรัตน์ ไพศาลสุทธิชล
13	-	สรุปบทปฏิบัติการ ตอบข้อซักถาม	3	ผศ.ดร.ศิริรัตน์ ไพศาลสุทธิชล
14	-	สอบภาคปฏิบัติในห้องปฏิบัติการ	3	ผศ.ดร.ศิริรัตน์ ไพศาลสุทธิชล
15	-	สอบภาคทฤษฎีในห้องสอบ	3	ผศ.ดร.ศิริรัตน์ ไพศาลสุทธิชล

2. ความสอดคล้องระหว่างการประเมินผล วิธีการสอน และผลการเรียนรู้ระดับรายวิชา (CLO)

การประเมินผล	วิธีการสอน	CLO#
รายงานผลการทดลอง สอบภาคปฏิบัติ สอบภาคทฤษฎีปลายภาค	ทดลองด้วยตนเอง	1-2
รายงานผลการทดลอง	ศึกษาด้วยตนเอง	3-4

3. กลยุทธ์การประเมิน

การประเมินผล	สัดส่วน
สมุดวางแผนการทดลอง	10%
รายงานผลการทดลอง	30%
สอบภาคปฏิบัติ	25%
สอบภาคทฤษฎีปลายภาค	35%
รวมทั้งสิ้น	100 %

หมวดที่ 8: สื่อการเรียนรู้และงานวิจัย

1. สื่อการเรียนรู้และสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้

- ห้องเรียน/ห้องทำงานกลุ่ม
- หนังสือ ตำรา และทรัพยากรห้องสมุด
  1. ชูติมา เลิศขวณะกุล. **ปฏิบัติการเคมีวิเคราะห์**. กรุงเทพฯ ; ภาควิชาเคมี คณะวิทยาศาสตร์มหาวิทยาลัยรามคำแหง. 2526.
  2. วัชรวิ ชาตกิตติคุณวงศ์. **ปฏิบัติการเคมี 1**. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ ; มหาวิทยาลัยรามคำแหง. 2533.
  3. ศุภชัย ใช้เทียมวงศ์. **เคมีปริมาณวิเคราะห์**. กรุงเทพฯ ; ภาควิชาเคมี คณะวิทยาศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2522.
  4. ศุภชัย ใช้เทียมวงศ์. **ปฏิบัติการเคมีวิเคราะห์**. กรุงเทพฯ ; ภาควิชาเคมี คณะวิทยาศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2533.
  5. มุกดา จิระภูมิมนตรี. **เคมีวิเคราะห์ปริมาณ เล่ม 2**. กรุงเทพฯ ; ภาควิชาเคมี คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. 2542.
  6. Skoog, D.A., West, D.M. and Holler, F.J., **Analytical chemistry : An introduction**. 6th ed., Philadelphia ; Saunders College Publishing, 1994.
  7. Skoog, D.A. and Leary, J.J. **Principles of instrumental analysis**, 4th ed., Philadelphia ; Saunders College Publishing, 1992.
  8. Jeffery, G.H., Bassett, J., Mendham, J. and Denney, R.C. **Vogel's textbook of quantitative chemical analysis**, 5th ed., London ; Longman, 1989.
- ห้องปฏิบัติการและอุปกรณ์
  1. ห้องปฏิบัติการเคมีวิเคราะห์ 3402
- เทคโนโลยีสารสนเทศ และ e-learning

https://appliedchem.mju.ac.th/wtms_webpageDetail.aspx?wiD=1284

- การสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่ผ่อนคลาย
- การมีทางเลือกเพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างมีความหมาย (Meaningful Learning)

2. งานวิจัยที่นำมาสอนในรายวิชา

- งานวิจัย 1

Tik Ouiram, Chochanon Moonla, Anchana Preechaworapun and Tanin Tangkuaram. Enzyme-free Cu₂O@MnO₂/GCE for hydrogen peroxide sensing. 31(7) (2019), 1356-1362.

หมวดที่ 9: เกณฑ์การประเมินผล

ระดับผลการศึกษา	ช่วงคะแนน
A	อิงกลุ่ม
B+	อิงกลุ่ม
B	อิงกลุ่ม
C+	อิงกลุ่ม
C	อิงกลุ่ม
D+	อิงกลุ่ม
D	40%
F	ต่ำกว่า 40%

หมวดที่ 10: รูบรีค (Rubric) และเกณฑ์การให้คะแนน (Marking Scheme)

1. การประเมินผล

1.1. รายละเอียด

เรื่อง	%
ความรับผิดชอบงานที่ได้รับมอบหมาย	5
ความสามารถในการจัดการและทำงานร่วมกับผู้อื่น	5
กระบวนการคิดวิเคราะห์และแก้ปัญหา	10
ทักษะการใช้ภาษาในการสื่อสารและการใช้เทคโนโลยี	30
ความรู้และทักษะพื้นฐาน	50

1.2 ผลการเรียนรู้รายวิชา (CLO) ที่ต้องการประเมิน

CLO#	รายละเอียด	การประเมิน
1	เข้าใจทฤษฎีการวิเคราะห์	คะแนนวางแผนการทดลอง สอบปลายภาค
2	สามารถค้นคว้างานวิจัยเพื่อประกอบการวิจารณ์ผลการทดลองได้	รายงานการทดลอง
3	สามารถปฏิบัติการวิเคราะห์ได้	สอบภาคปฏิบัติ
4	ทราบข้อมูลความปลอดภัย ความเสี่ยง และอันตรายจากสารเคมี	รายงานการทดลอง

1.3 รูบรีค (Rubric) และเกณฑ์การให้คะแนน (Marking Scheme)

ข้อ	รายละเอียด	เกณฑ์การให้คะแนน				
		4	3	2	1	0
ความรับผิดชอบงานที่ได้รับมอบหมาย	สมบูรณ์ ตรงเวลา ทันสมัย	ครบทุกข้อ	ขาด 1 ข้อ	ขาด 2 ข้อ	ขาด 3 ข้อ	ขาดส่ง
ความสามารถในการจัดการและทำงานร่วมกับผู้อื่น	ความตรงเวลา การแบ่งงาน การจัดการความขัดแย้ง ผลสัมฤทธิ์	ครบทุกข้อ	ขาด 1 ข้อ	ขาด 2 ข้อ	ขาด 3 ข้อ	ไม่แสดงออก
กระบวนการคิด วิเคราะห์และแก้ปัญหา	การวางแผนแก้ปัญหา การลงมือปฏิบัติ การแก้ไข ข้อบกพร่อง ผลลัพธ์	ครบทุกข้อ	ขาด 1 ข้อ	ขาด 2 ข้อ	ขาด 3 ข้อ	ไม่แสดงออก
ทักษะการใช้ภาษาในการสื่อสารและการใช้เทคโนโลยี	ความสมบูรณ์ของงาน ลายมือ ความถูกต้อง การอ้างอิง	ครบทุกข้อ	ขาด 1 ข้อ	ขาด 2 ข้อ	ขาด 3 ข้อ	ไม่แสดงออก
ความรู้และทักษะพื้นฐาน	การสอบภาคปฏิบัติ และภาคทฤษฎี	ถูกต้องทุกประเด็น	ถูกต้องมากกว่าครึ่ง	ถูกต้อง 1 ใน 3	ถูกต้อง 1 ใน 4	ไม่แสดงออก

1.4 การส่งงานและการแจ้งผลการประเมินให้ผู้เรียน

การประเมิน	การแจ้งผลการประเมิน
วางแผนการทดลอง	ก่อนเข้าปฏิบัติการทุกสัปดาห์
รายงานการทดลอง	หลังปฏิบัติการเสร็จสิ้น
ภาคปฏิบัติ	หลังสอบเสร็จสิ้น
ภาคทฤษฎี	ประกาศเกรดตามประกาศของมหาวิทยาลัย

หมวดที่ 11: ขั้นตอนการแก้ไขคะแนน

นักศึกษาสามารถขอแก้ไขคะแนนงานที่ได้รับมอบหมายและ/หรือคะแนนสอบ ภายใน 1 สัปดาห์ นับจากวันประกาศผลคะแนน

ผู้รับผิดชอบรายวิชา/ผู้รายงาน ผศ.ดร.ศิริรัตน์ ไพศาลสุทธิชล วันที่ 23 มิถุนายน 2565